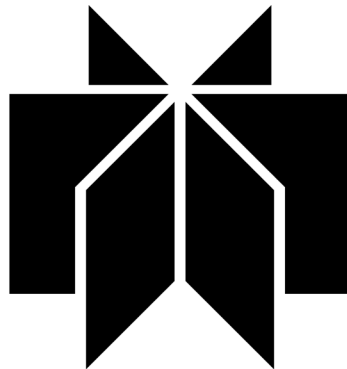

«La cura: Cura del medi, cura de les persones, cura de si»

Activitats didàctiques elaborades per l'equip
de l'Olimpíada de Filosofia de Catalunya,
en el marc de la XII Olimpíada de Filosofia de Catalunya.

Públic destinatari:

Alumnes de 4 E.S.O i Batxillerat (1r i 2n), especialment aquells interessats a participar en l'Olimpíada de Filosofia.

Aquest projecte didàctic pretén explorar la interconnexió entre les cures d'un mateix, de l'altre i del medi ambient, promovent una reflexió crítica i filosòfica entre l'alumnat de 4t d'ESO i Batxillerat. Les activitats proposades estan dissenyades per treballar-se de manera flexible: poden abordar-se com un itinerari complet que acompanya els estudiants en un procés progressiu de reflexió i creació, o bé de manera independent, escollint les activitats que millor s'ajustin al context i necessitats de cada grup. Això permet adaptar la proposta tant a projectes específics de classe com a preparacions per a iniciatives més àmplies. Aquesta flexibilitat assegura que l'aprenentatge sigui significatiu i adaptat a la diversitat dels interessos i nivells dels alumnes, mentre es fomenta el pensament crític i creatiu, la col·laboració i la capacitat d'articular idees en diversos formats.

Índex

Bloc 1: Introducció a les Cures	4
Bloc 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre	7
Bloc 3: Cura mediambiental	15
Bloc 4: Síntesi i Projecció	20
Glossari	23
Bibliografia	25

BLOC 1: Introducció a les Cures

1. Debat introductorí:

Grup A: “Què entenem per cura “de l’altre” i quines implicacions té en la societat actual?”

Grup B: “Què entenem per cura “d’un mateix” i quines implicacions té en la societat actual?”

Grup C: “Què entenem per cura “del medi” i quines implicacions té en la societat actual?”

Els alumnes es dividiran en tres grups per discutir exemples concrets de cures en diferents contextos (personal, social, mediambiental). Cada grup anomena un portaveu que resumeix el contingut del debat. Un cop fetes les presentacions es dialoga amb tot el grup com s’influeixen mútuament aquests tres aspectes de la “cura”.

2. Cerca al diccionari el significat de «cura» (RAE i DIEC2):

- Escriu la teva pròpia definició del terme en poques línies, tenint en compte el que creus que aprendràs a les activitats i materials proposats.
- La RAE defineix «cura» com «sol·licitud i atenció a algú o alguna cosa». Quina diferència hi ha entre atendre algú i tenir cura d’algú? Reflexiona sobre aquestes dues accions.
- Explica com aquesta diferència podria aplicar-se al treball de cures a la llar o a la societat.

3. La cura en la mitologia i la filosofia:

- Investiga el mite romà de *Cura* (narrat per Higí) i explica com el mite representa el vincle entre la cura i la humanitat.
- Com es podria interpretar aquest mite en relació amb les cures mediambientals avui dia?

BLOC 1: Introducció a les Cures

4. Llegeix aquest fragment en el qual el filòsof Joan Carles Mèlich parla sobre la vulnerabilitat i reflexiona sobre la seva connexió amb la cura:

“La vulnerabilidad (de vulnus, «herida») implica dependencia, relación. Un ser vulnerable es el que puede ser herido y que, por eso, no es capaz de sobrevivir al margen de la atención y de la hospitalidad de otro, al margen de la compasión. Pero lo que resulta decisivo es que, según una antropología de la vulnerabilidad, no existe posibilidad de superar este estadio de dependencia. Somos, desde el inicio, seres necesitados de acogimiento porque somos finitos, contingentes y frágiles, porque en cualquier momento podemos rompernos, porque estamos expuestos a las heridas del mundo.”

Mèlich Sangrà, Joan-Carles. “La condición vulnerable (Una lectura de Emmanuel Levinas, Judith Butler y Adriana Cavarero)”. *Ars Brevis*, no. 20, pp. 313-31, <https://raco.cat/index.php/ArsBrevis/article/view/295373>.

- a) Què significa la paraula «vulnerabilitat» segons el text? Quines paraules clau utilitza l'autor per descriure-la?
- b) Per què, segons Mèlich, la vulnerabilitat implica dependència i relació amb els altres?
- c) Quina relació estableix el text entre la vulnerabilitat i la necessitat d'hospitalitat i compassió?
- d) L'autor afirma que «no existeix possibilitat de superar aquest estat de dependència». Per què creus que fa aquesta afirmació? Estàs d'acord?

BLOC 1: Introducció a les Cures

5. Dinàmica “Cura en acció”: Exemples concrets en la vida quotidiana

- a) Divideix els alumnes en parelles i assigna un context a cadascuna (p. ex., família, escola, barri, món laboral, naturalesa).
- b) Cada parella ha d'identificar dues situacions concretes on es demostrï la cura en el context assignat (p. ex., una persona gran cuidant un infant al barri, un treballador netejant espais comuns a l'escola).
- c) Posteriorment, les parelles han de reflexionar sobre:
 - Quines accions de cura es duen a terme?
 - Quins reptes hi ha per garantir aquesta cura?
 - Quins beneficis genera per al context i les persones implicades?
- d) Cada parella presenta les seves situacions i reflexions a la classe.

Tasca final

Escriu una proposta d'acció per millorar la cura en el context assignat. Per exemple: “Promoure tallers de reciclatge a l'escola per cuidar el medi ambient.”

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 6. Visionat i Reflexió Escrita: “Violències íntimes” amb Cristina Rivera Garza

Fase 1: Visionat del vídeo

Els alumnes visualitzen el vídeo [“Una mañana con Cristina Rivera Garza”](#) disponible al CCCB, on l'autora parla sobre la seva experiència personal amb la violència de gènere a través de la història de la seva germana Liliana. Rivera Garza explora com les violències íntimes es poden infiltrar en les relacions més properes i com sovint són invisibilitzades. També destaca la necessitat de cuidar-se a un mateix com a acte de resistència.

“El poder de cuidar-te a tu mateix, encara que sembli senzill, és un acte revolucionari en una societat que sovint minimitza la teva experiència.”

Fase 2: Discussió en grups

Després del visionat, els alumnes es divideixen en grups de 4-5 persones per debatre les següents qüestions:

1. Quines formes de violència de gènere es mencionen en el vídeo?
2. Quina importància té donar veu a les víctimes en la lluita contra la violència de gènere?
3. Com es poden identificar i prevenir les formes subtils de violència en les relacions íntimes?
4. Quina relació tenen les violències íntimes amb la cura d'un mateix i la cura de l'altre?

Cada grup anota les conclusions principals en un full o pissarra col·laborativa (física o digital) per compartir amb la resta de la classe.

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Fase 3: Reflexió individual - Carta a un personatge fictici

Tasca d'escriptura:

Cada alumne escriu una carta adreçada a un personatge fictici que ha viscut una experiència de violències íntimes. La carta ha d'incloure:

- Una reflexió sobre la importància de cuidar-se a un mateix com a acte de resistència.
- Consells o suport des de la perspectiva de la cura de l'altre.
- Un compromís o acció que l'alumne/a faria per prevenir o respondre a aquestes situacions.

Fase 4: Compartir i analitzar

Intercanvi de cartes:

Els alumnes comparteixen la seva carta amb un company. Cada parella analitza i discuteix com les cures poden ser una eina poderosa per desafiar aquestes formes de violència.

Preguntes guia per a l'anàlisi:

1. Com es reflecteix la cura d'un mateix en la carta?
2. Quins elements mostren de la cura de l'altre?
3. Què es podria millorar o afegir per reforçar el missatge?

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 7 : Anàlisi Crítica: “El mandat de la masculinitat” amb Rita Laura Segato

Fase 1: Visionat i lectura

- 1. Visionat:** Els alumnes visualitzen el vídeo [Un matí amb Rita Segato](#) del CCCB.
- 2. Lectura:** Els alumnes llegeixen el següent fragment:

“La imaginación de género no se modifica fácilmente, no se modifica por un decreto, tiene tiempos muy largos para el cambio. Los cuerpos de las mujeres y los niños, en la perspectiva de esa imaginación de tiempo larguísimo, tienen que estar protegidos. Para eso están los padres, los hermanos mayores, sus tíos, el intendente, los soldados, que tienen que custodiar el cuerpo de las mujeres que se encuentran bajo su cuidado, en su jurisdicción territorial. (...) Cuando se agrede el cuerpo de un niño, o el cuerpo de una mujer, a través de ese cuerpo se desafía y destruye la moral de aquel que debería poder proteger y cuidar ese cuerpo.”
(Segato 2014, 104)

Fase 2: Redacció d'un assaig breu

Tasca: Cada alumne escriu un assaig d'aproximadament 300 paraules que respongui a aquestes qüestions:

- Com afecta el mandat de la masculinitat les tasques de cura en la vida quotidiana?
- Quines limitacions imposen les expectatives de gènere als homes per mostrar vulnerabilitat o assumir responsabilitats en les cures?
- Quines conseqüències té aquest mandat per a la societat en general i, especialment, per a les dones i altres grups vulnerables?

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 7 : Anàlisi Crítica: “El mandat de la masculinitat” amb Rita Laura Segato

Fase 3: Creació d'un pòster col·laboratiu

Tasca: En grups de 3-4 persones, els alumnes creen un pòster visual que il·lustri com el mandat de la masculinitat afecta diferents àmbits de la vida quotidiana.

Estructura suggerida del pòster:

- **Seccions:**
 - ▷ **Família:** Exemples de com les tasques de cura es distribueixen segons el gènere.
 - ▷ **Escola:** Expectatives de gènere en la socialització infantil.
 - ▷ **Treball:** Com es perceben els homes que assumeixen tasques de cura en l'àmbit laboral.
- **Possible cita central del pòster:**

“El mandat de la masculinitat ens diu que cuidar és debilitat, i això ens deshumanitza a tots.”

Fase 4: Presentació dels pòsters

Cada grup presenta el seu pòster en 3 minuts, destacant les idees clau que volen transmetre.

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 8: Taller d'Històries de Vida: “Les veus de les cures”

Fase 1: Preparació

- 1. Introducció:** Els alumnes reflexionen sobre les persones que dediquen la seva vida a tasques de cura.
 - ▷ Pregunta inicial: Qui són les persones cuidadores al teu entorn? Quins reptes i dificultats creus que afronten?
- 2. Visionat opcional:**

Vídeo [“El món és de qui el treballa”](#) per contextualitzar la situació del treball de cures de les dones i la seva invisibilització a la societat actual.

 - ▷ Reflexió: Com afecta la invisibilització del treball reproductiu la vida de les persones cuidadores?

Fase 2: Entrevista i anàlisi

- 1. Tasca:**
 - Cada alumne entrevista una persona que estigui implicada en tasques de cura (pot ser un membre de la família, un veí o un conegut).
 - Preguntes guia per l'entrevista:
 - ▷ Quines tasques de cura realitzes?
 - ▷ Quins són els principals reptes que afrontes?
 - ▷ Com creus que es podria reconèixer millor la teva feina?
 - ▷ Què significa per a tu la cura d'un mateix o dels altres?
- 2. Presentació escrita:**
 - Els alumnes preparen un breu resum de l'entrevista (200-300 paraules) destacant els punts clau.

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 8: Taller d'Històries de Vida: "Les veus de les cures"

Fase 3: Reflexió i discussió col·lectiva

- 1. Posada en comú:** Cada alumne comparteix les idees més rellevants de la seva entrevista.
- 2. Discussió:**
 - Quins patrons es repeteixen entre les diferents històries?
 - Com es poden millorar les condicions de les persones que duen a terme tasques de cura?
 - Quines accions concretes es poden implementar per visibilitzar i valorar aquest treball?

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 9: Fotoreportatge: “Les Històries Invisibles de les Cures”

Fase 1: Introducció i reflexió inicial

1. Visionat del vídeo:

Els alumnes observen les històries de les dones migrants [Les noves barcelonines](#), posant èmfasi en el paper que tenen en el treball de cures a Barcelona.

- Preguntes de reflexió inicial:
 - ▷ Quines experiències comparteixen les dones migrants entrevistades?
 - ▷ Per què el treball de cures es descriu com “invisible”?
 - ▷ Quines accions podrien ajudar a millorar les seves condicions laborals i socials?

2. Discussió sobre el projecte:

A partir de la descripció del projecte, reflexionem sobre el valor del treball de cures que realitzen aquestes dones i com es pot documentar i visibilitzar.

Fase 2: Tasca de camp

Instruccions per al fotoreportatge:

1. Identifica: Cada alumne o grup selecciona un aspecte relacionat amb les cures invisibles, com ara:

- ▷ Suport familiar (cuidar infants o persones grans).
- ▷ Treballs essencials (neteja, cuina, assistència).
- ▷ Voluntariat o activitats comunitàries.

2. Fotografia: Captura entre 3 i 5 imatges que mostrin accions concretes de cura al teu entorn.

- **Criteris:**

- ▷ Mostrar accions significatives (detalls de mans, objectes o espais).
- ▷ Respectar la privacitat de les persones fotografiades.

Activitats Basades en Materials del CCCB

BLOC 2: De la cura d'un mateix a la cura de l'altre

Activitat 9: Fotoreportatge: “Les Històries Invisibles de les Cures”

Fase 3: Creació del fotoreportatge

1. Text complementari per a cada fotografia:

Els alumnes redacten una breu descripció (50-100 paraules) per a cada fotografia que inclogui:

- Què mostra la imatge i quin tipus de cura representa?
- Quina connexió té amb les històries de les *noves barcelonines*?
- Com es pot donar més visibilitat i reconeixement a aquest tipus de treball?

2. Format final:

Cada grup o alumne presenta les imatges i els textos en un format cohesionat, com ara:

- Infografia digital amb Canva o PowerPoint.
- Mural físic amb impressions de les fotografies.
- Presentació oral amb suport visual.

Fase 4: Presentació i debat

1. IExposició a l'aula:

Cada grup presenta el seu treball destacant una imatge clau.

2. Debat col·lectiu:

- Quins tipus de cures s'han documentat?
- Com es pot aplicar la idea del projecte *Les noves barcelonines* per visibilitzar altres formes de cura al nostre entorn?
- Quins compromisos podríem adoptar per millorar el reconeixement del treball de cures?

BLOC 3: Cura mediambiental

Activitat 10: Reflexió i Creació Col·laborativa: “Repensar el nostre vincle amb el planeta” amb Yayo Herrero

Fase 1: Visionat del vídeo principal

Els alumnes visualitzen el vídeo “Una mañana con Yayo Herrero”, on l'autora parla sobre la relació entre el sistema capitalista i la destrucció dels ecosistemes, destacant els conceptes d'ecodependència i interdependència.

- **Cita destacada del vídeo:**

“No podem sobreviure sense tenir cura dels sistemes que ens donen vida, com l'aigua i l'aire.”

Fase 2: Preguntes d'anàlisi sobre el vídeo principal

Després del visionat, els alumnes llegeixen el següent fragment i treballen en grups de 4-5 persones i responen les següents preguntes:

“Si nos detenemos a pensar en aquello que sostiene materialmente la vida de las personas, nos encontramos de inmediato con dos insoslayables dependencias: las que cada individuo tiene de la naturaleza y de otras personas. Los seres humanos somos una especie de las muchas que habitan este planeta y, como todas ellas, obtenemos lo que precisamos para estar vivos de la naturaleza: alimento, agua, cobijo, energía, minerales... Por ello, decimos que somos seres radicalmente ecodpendientes. (...) El sistema económico capitalista y todo el armazón cultural que le acompaña se han desarrollado en contradicción con las dos dependencias materiales que permiten la vida. Ignoran la existencia de límites físicos en el planeta y ocultan y minusvaloran los tiempos necesarios para la reproducción social cotidiana. Crecen sin observar límites a costa de la destrucción de lo que precisamente necesitamos para sostenernos en el tiempo. Se basan en una creencia peligrosa para el futuro de los seres humanos: la de una falsa autonomía, tanto de la naturaleza como del resto de las personas” (Herrero, 2013, pp. 281–282)

BLOC 3: Cura mediambiental

Activitat 10: Reflexió i Creació Col·laborativa: “Repensar el nostre vincle amb el planeta” amb Yayo Herrero

Fase 2: Preguntes d’anàlisi sobre el vídeo principal (Cont.)

1. Quines són les dues dependències bàsiques que Yayo Herrero menciona com essencials per sostenir la vida?
2. Quins exemples dona Yayo Herrero per il·lustrar com el sistema econòmic capitalista ignora aquestes dependències?
3. Per què creus que Yayo Herrero parla d’una “falsa autonomia” respecte a la natura?
4. Com es podria integrar la cura del planeta amb les necessitats bàsiques humanes com la salut o l’educació?

Si es considera necessari aprofundir, es pot projectar un fragment del vídeo “[Yayo Herrero i Marta Tafalla](#)”, que explora més detalladament les implicacions de la interdependència.

Fase 3: Creació d’una infografia col·laborativa

1. **Tasca:** Cada grup crea una infografia que mostri:
 - Les dues dependències clau que sostenen la vida (ecodependència i interdependència).
 - L’impacte del sistema capitalista sobre aquestes dependències.
 - Propostes concretes per integrar la cura del planeta amb altres necessitats humanes fonamentals.

BLOC 3: Cura mediambiental

Activitat 10: Reflexió i Creació Col·laborativa: “Repensar el nostre vincle amb el planeta” amb Yayo Herrero

Fase 3: Creació d’una infografia col·laborativa (Cont.)

2. Estructura suggerida per la infografia:

- **Títol:** “Repensar el nostre vincle amb el planeta.”
- **Secció 1:** Definició d’ecodependència i interdependència.
- **Secció 2:** Problemes identificats (impactes del sistema econòmic actual).
- **Secció 3:** Solucions i accions concretes (a nivell personal, comunitari i global).

3. Eines per crear la infografia: Canva, PowerPoint, pissarra mural o un cartell manual.

Fase 4: Reflexió individual sobre l’ecodependència

Tasca: Cada alumne escriu una reflexió personal (150-200 paraules) responent:

1. Quin concepte o idea de Yayo Herrero t’ha semblat més rellevant? Per què?
2. Quina és la relació entre l’ecodependència i la teva vida quotidiana?
3. Proposa una acció concreta que puguis fer per cuidar el planeta i millorar la sostenibilitat.

BLOC 3: Cura mediambiental

Activitat 11: Projecte Creatiu: “Com aturar l’ecocidi”

Fase 1: Visionat del vídeo principal

Els alumnes visualitzen el vídeo del CCCB “[Cómo detener el ecocidio](#)”, que presenta el concepte d’ecocidi com un crim mediambiental i explora accions per prevenir-lo.

Fase 2: Discussió i reflexió en grups petits

Després del visionat, els alumnes es divideixen en grups de 3-4 persones per respondre les següents qüestions:

1. Què és l’ecocidi i com es diferencia d’altres formes de destrucció ambiental?
2. Quins exemples concrets d’ecocidi es mencionen al vídeo?
3. Quines accions proposa el vídeo per prevenir l’ecocidi?
4. Quina relació té l’ecocidi amb el concepte de cura mediambiental?

Cada grup comparteix les seves conclusions amb la resta de la classe.

BLOC 3: Cura mediambiental

Activitat 11: Projecte Creatiu: “Com aturar l’ecocidi”

Fase 3: Creació del guió del vídeo

- 1. Tasca:** Cada grup desenvolupa un guió per a un vídeo de 2 minuts que expliqui:
 - Què és l’ecocidi? (Definició i exemples).
 - Quins són els seus impactes en el planeta i en les espècies que hi viuen?
 - Com es pot prevenir mitjançant accions de cura mediambiental?
- 2. Estructura suggerida per al guió:**
 - **Introducció:** Una definició clara de l’ecocidi.
 - ▷ Exemple: “L’ecocidi és la destrucció massiva i deliberada dels ecosistemes que garanteixen la vida al planeta.”
 - **Cos principal:** Explicació d’un exemple concret (deforestació, contaminació de rius, destrucció de zones humides).
 - **Conclusió:** Propostes d’accions concretes per prevenir-lo (p. ex., canvi de legislació, accions comunitàries, reducció de residus).
- 3. Consells per a la gravació:**
 - Missatges curts i clars.
 - Ús de frases impactants.
 - Veu clara i entonació adequada.
 - Opció de música de fons per reforçar l’impacte emocional.

Fase 4: Presentació i reflexió col·lectiva

- 1. Presentació:** Cada grup presenta el seu vídeo a la classe.
- 2. Discussió:** Després de cada vídeo, la classe comenta:
 - ▷ Quina part del vídeo ha estat més impactant?
 - ▷ Què han après sobre l’ecocidi i com poden aplicar-ho a la seva vida quotidiana?

BLOC 4: Síntesi i Projectió

Activitat 12: Creació d'un Manifest Col·lectiu sobre les Cures

Fase 1: Introducció i reflexió individual

Cada alumne escriu, de forma individual, un breu paràgraf sobre què ha après en relació amb el concepte de cures. Per ajudar-los, el professor pot proposar aquestes preguntes:

- Què són les cures i per què són importants en la societat actual?
- Com es connecten les cures d'un mateix, de l'altre i del medi ambient?
- Quina responsabilitat tens, com a individu, en la promoció de les cures?

Cada alumne ha d'identificar una idea clau que vulgui aportar al manifest.

Fase 2: Generació d'idees en grups petits

Els alumnes es divideixen en grups de 4-5 persones. Cada membre comparteix la seva reflexió individual i discuteixen conjuntament per generar:

- 1. Dos punts clau** que consideren fonamentals per incloure en el manifest.
- 2. Una proposta d'acció concreta** per fomentar les cures en la comunitat o a escala global.
- 3. Un lema o frase impactant** que sintetitzi la seva visió de les cures.

Exemple de resultat del grup:

1. Punts clau:
 - ▷ Les cures són un dret bàsic que hauria de ser garantit per les institucions.
 - ▷ Les cures mediambientals són essencials per assegurar la sostenibilitat de la vida.
2. Proposta d'acció: Organitzar campanyes escolars per visibilitzar el treball de cures.
3. Lema: "Cuidar és resistir."

BLOC 4: Síntesi i Projectió

Activitat 12: Creació d'un Manifest Col·lectiu sobre les Cures

Fase 3: Posada en comú i debat col·lectiu

Cada grup presenta els seus punts clau, proposta d'acció i lema a la classe.
El professor guia un debat on la classe selecciona, per consens, els punts més rellevants i les accions més inspiradores per incloure en el manifest final.

Preguntes per guiar el debat:

- Quins punts són més representatius de la diversitat de les cures?
- Quines accions són més viables i impactants?
- Quin lema sintetitza millor la nostra visió col·lectiva?

Fase 4: Redacció del manifest

El professor guia la redacció del manifest col·lectiu amb les aportacions consensuades pels alumnes.

BLOC 4: Síntesi i Projectió

Activitat 12: Creació d'un Manifest Col·lectiu sobre les Cures

Fase 4: Redacció del manifest (Cont.)

- 1. Introducció:** Explicació breu del concepte de cures i la seva importància.
 - Exemple: “Les cures són la base de qualsevol societat justa i sostenible. Implicar-se en la cura d'un mateix, de l'altre i del medi ambient és un acte de resistència i responsabilitat.”
- 2. Punts principals:** Enumeració de les idees clau seleccionades pels alumnes.
 - Exemple:
 - ▷ “Cuidar és un dret i una responsabilitat col·lectiva.”
 - ▷ “La cura del medi ambient no és opcional: és una condició per a la vida.”
- 3. Propostes d'acció:** Llista d'accions concretes per promoure les cures a nivell personal, comunitari i global.
 - Exemple:
 - ▷ “Organitzar tallers comunitaris per sensibilitzar sobre les cures.”
 - ▷ “Implementar polítiques públiques que protegeixin els cuidadors i el medi ambient.”
- 4. Lema final:** Inclou la frase seleccionada com a síntesi del manifest.
 - Exemple: “Sense cures, no hi ha futur.”

Fase 5: Presentació i difusió del manifest

- Opcions de presentació:
 - ▷ Llegir el manifest en veu alta davant de la classe o altres grups de l'escola.
 - ▷ Crear un pòster o infografia digital amb el manifest.
 - ▷ Publicar el manifest al blog o a les xarxes socials de l'escola.
 - ▷ Enviar el manifest a organitzacions o institucions locals com a contribució dels estudiants.

Glossari per la Proposta Didàctica

“Les cures, de l’altre, d’un mateix i del medi”

1. Cura:

- **RAE:** Sol·licitud i atenció envers algú o alguna cosa.
- **DIEC2:** Acte de tenir cura, d’atendre les necessitats d’una persona o un objecte.
- **Context filosòfic:** Acció conscient i responsable envers un mateix, els altres o el medi ambient, sovint vinculada a la idea de vulnerabilitat i dependència.

2. Vulnerabilitat:

- Condició inherent als éssers humans que implica ser susceptibles de ser ferits o necessitar suport. Segons Joan-Carles Mèlich, la vulnerabilitat és una condició que ens fa interdependents i dependents dels altres.

3. Interdependència:

- Relació de mútua dependència entre persones o entre éssers vius i el medi ambient. En l’eco-feminisme, es refereix a la necessitat de reconèixer els vincles entre les persones i la natura com a fonamentals per a la vida.

4. Ecodependència:

- Concepte que posa en relleu la dependència radical dels éssers humans respecte a la natura per satisfer les necessitats bàsiques com l’alimentació, l’aigua o l’energia.

5. Mandat de la masculinitat:

- Expectatives socials i culturals que pressionen els homes a comportar-se d’acord amb ideals de força, duresa i absència de vulnerabilitat. Aquest mandat sovint limita l’expressió emocional i la participació en tasques de cura.

6. Ecocidi:

- Destrucció massiva i deliberada d'ecosistemes que garanteixen la vida. Aquest concepte busca establir la devastació ambiental com a crim internacional per protegir el planeta.

7. Treball de cures:

- Tasques que tenen com a objectiu satisfer les necessitats físiques, emocionals o socials d'altres persones, sovint invisibilitzades o no remunerades. Inclou activitats com cuidar infants, persones grans o el manteniment d'espais comuns.

8. Ecofeminisme:

- Corrent filosòfic i activista que connecta la dominació de la natura amb l'opressió de les dones, defensant una relació més equitativa i sostenible entre humans i natura.

9. Compassió:

- Sentiment d'empatia envers el patiment d'una altra persona que impulsa a actuar per alleujar-lo. En l'ètica de les cures, es considera un valor fonamental per establir vincles de suport i atenció.

10. Hospitalitat:

- Capacitat d'acollir i cuidar altres persones amb respecte i dignitat, reconeixent la seva vulnerabilitat i necessitat d'atenció.

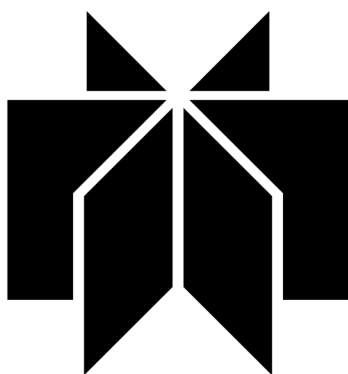

Bibliografia

Segato, R. L. (2014). Las nuevas formas de la guerra y el cuerpo de las mujeres. *Sociedade E Estado*, 29(2), 341–371. <https://doi.org/10.1590/s0102-69922014000200003>

Herrero, Y. (2013b). Miradas ecofeministas para transitar a un mundo justo y sostenible. *Revista De Economía Crítica*, 16(16), 278–307. http://revistaeconomia-critica.org/sites/default/files/revistas/n16/09_YayoHerrero.pdf

Mèlich Sangrà, Joan-Carles. “La condición vulnerable (Una lectura de Emmanuel Levinas, Judith Butler y Adriana Cavarero)”. *Ars Brevis*, no. 20, pp. 313-31, <https://raco.cat/index.php/ArsBrevis/article/view/2953>

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona